

Posudek vedoucího bakalářské práce

Autorka:	Kateryna Kropyva
Studijní program:	Specializace v pedagogice
Studijní obor:	Ruský jazyk se zaměřením na vzdělávání Základy techniky se zaměřením na vzdělávání
Téma:	Role ženy ve společnosti pohledem ruských spisovatelek
Vedoucí práce:	Mgr. Jaroslav Sommer
Oponentka práce:	Mgr. Jana Kostincová, Ph.D.

Kateryna Kropyva se ve své bakalářské práci nazvané *Role ženy ve společnosti pohledem ruských spisovatelek* zaměřila na tvorbu tří ruských autorek písničích v různých stoletích a porovnávala, jak se v dílech těchto žen odráží genderový rozměr jejich společenské reality. Vhodný byl už samotný výběr autorek rozdílných období a kontextů: Alexandra Vasiljevna Zraževskaja (1805–1867), Lidija Zinovjeva-Annibal (1866–1907) a Lija Kirgetova (*1976). S nelehkou výchozí situací se Kateryna Kropyva vyrovnala výborně.

Za základní si autorka zvolila pozici autorek, jejich děl a literárních hrdinek v 19. století, což umožnilo sledovat změny, k nimž v následných desetiletích docházelo. V tvorbě Zraževské tak nacházíme prvky, s nimiž pracuje i Zinovjeva-Annibal, která přináší do literatury to, co rozvíjí i Kirgetova.

Práce je rozčleněna do pěti kapitol – dvou obecného rázu, tří věnovaných již zvoleným autorkám, především pak analýze některých motivů z jejich děl. Větší část práce se zaměřuje na 19. století, na popis podmínek, ve kterých tehdejší ženy žily a případně i psaly a svá díla publikovaly, opomíjen není ani ohlas literární kritiky. Doba je charakterizována i skrze interpretaci literárních děl či motivů, přičemž hlavní pozornost je v tomto ohledu věnována vztahům mezi ústředními hrdinkami a hrdiny některých románů a povídek spisovatelek a spisovatelů.

Více rozpracovány jsou tři motivy, které si autorka zvolila jako vhodné k porovnání děl psaných ženami a muži. Jedná se o motiv sebevraždy (zpravidla spojený s tématem nešťastné lásky), milostného trojúhelníku, v němž mezi sebou soupeří dvě ženy, a manželství lidí velmi rozdílného věku. Oproti tomu literatura počátku 20. století i počátku 21. století už je pojata skromněji, téměř výhradně skrze život a tvorbu L. Zinovjevy-Annibal a L. Kirgetovy.

Autorka se v práci záměrně vyhýbá sovětské éře ve vývoji ruské literatury, což je i vzhledem k rozsahu práce pochopitelné, avšak je samozřejmé, že by to doplnilo další hledisko k charakterizaci tvorby Liji Kirgetovy. Ovšem podnětů pro rozšíření práce a pro další možný postup při rozvíjení tématu je jistě mnohem více.

Ne ve všech případech je zcela jasné, jak autorka přistupuje k některým různě provázaným označením, termínům a slovním spojením a zda je používá po celou dobu ve stejném významu (především vztah mezi feministickou literaturou a feminismem; mezi feminismem, „ženskou otázkou“ a feministickými myšlenkami, pohledy a idejemi v 19. století a na poč. 20. století; mezi ženskou literaturou a feministickou literaturou; mezi „ženskou literaturou“ a ženskou literaturou; mezi ženskou literaturou a ženskou prózou a poezií; mezi ženskou literaturou, mužskou literaturou a literaturou obecně). Bylo by vhodné se k tomu u obhajoby vyjádřit a případně specifikovat jejich výklad.

Přestože lze s některými tvrzeními v práci polemizovat a zřejmě by bylo možné některá hodnocení upřesnit, jsou to kromě zajímavého, podnětného, aktuálního a potřebného tématu právě i názory a postřehy autorky, které činí práci čtivou a inspirativní. Také jazyková (text je napsán v ruštině, s minimem překlepů) a formální stránka práce je na vysoké úrovni.

Otázky k obhajobě:

Na str. 27 je uvedeno: „...сюжеты, основанные на любовном соперничестве изначально разрабатываются в женских повестях 1830–1840 гг. и уже позже появляются в мужской литературе, например, в творчестве Тургенева, Достоевского, Толстого“. Můžete uvést konkrétní příklady?

Na str. 37 tvrdíte: „Александру Зражевскую можно назвать яркой представительницей «провинциалок» женской литературы“. Můžete okomentovat, co tím máte na mysli?

Na str. 39 citujete různé osobnosti popisující L. Zinovjevu-Annibal. Není většina těch komentářů zaměřena spíše na rysy okouzující, ideální hostitelky, než že by přinášela „образ действительно сильной, волевой женщины“?

Na které další autorky 19. století, počátku 20. století, sovětské, současné by bylo dle Vás podnětné zaměřit pozornost?

Která hrdinka mužského autora Vám v ruské literatuře připadá jiná, originální nestereotypní, výjimečná? Čím?

Navrhuji hodnocení:

V Hradci Králové 17. 8. 2022

Mgr. Jaroslav Sommer